

De Belastingdienst wenst u een sportief nieuwjaar!

Over de nieuwe vrijstelling in de Successiewet voor sportorganisaties

Per 1 januari 2009 kent de Successiewet een nieuwe vrijstelling voor sportorganisaties. Op grond van deze vrijstelling kunnen sportverenigingen en -stichtingen erfenissen en schenkingen ontvangen zonder dat zij successie- of schenkingsrechten verschuldigd zijn. Niet iedere sportorganisatie komt echter in aanmerking voor de vrijstelling. Voordat een beroep kan worden gedaan op de vrijstellingen uit de Successiewet, dient de betreffende sportorganisatie aan een aantal voorwaarden te voldoen. Overigens kunnen óók voor de schenker fiscale voordelen verbonden zijn aan een schenking aan een sportorganisatie.

Sportorganisaties en de 'ANBI-regeling'

In het verleden hebben sportorganisaties gepoogd om onder de werking van een algehele vrijstelling in de Successiewet 1956 (Successiewet) voor algemeen nut beogende instellingen (ANBI) te vallen, de zogenoemde 'ANBI-regeling'. Deze pogingen zijn echter weinig succesvol gebleken. De Successiewet kent een aparte, algehele vrijstelling voor ANBI's. Voorbeelden van ANBI's zijn goede doelen als het Rode Kruis en Greenpeace of culturele instellingen als het Concertgebouw en het Rijksmuseum. Indien een instelling meent dat zij kwalificeert als een ANBI, dan kan zij bij de Belastingdienst een verzoek indienen om als zodanig gerangschikt te worden. Indien de Belastingdienst een der-

gelijk verzoek honoreert, is de instelling vrijgesteld van het betalen van successie- en schenkingsrechten van nadien te ontvangen erfenissen en schenkingen.

Op de vraag wat precies onder 'het algemeen nut beogen' moet worden verstaan, is geen eenduidig antwoord te geven. In ieder geval dient de betreffende instelling hoofdzakelijk het algemeen belang na te streven en niet een particulier belang. Onder de algemeen nut beogende instellingen vallen derhalve niet de instellingen die de individuele belangen van een bepaald aantal personen (bijvoorbeeld familie- of verenigingsleden) nastreven. Daarnaast is het van belang dat de statutaire en de feitelijke doelstelling van de instelling rechtstreeks het algemeen belang raakt. Het algemeen nut dient het doel te zijn en niet slechts een bijkomstig gevolg van de werkzaamheden van de instelling.

Het leeuwendeel van de verzoeken afkomstig van met name sportverenigingen is niet gehonoreerd. (Amateur)sportverenigingen kwalificeren namelijk in het algemeen niet als ANBI, omdat zij, volgens vaste jurisprudentie, primair de sportbeoefening door hun leden tot doel hebben en daarmee de particuliere belangen van de leden dienen. Dat ten gevolge van de werkzaamheden van sportverenigingen indirect het algemeen belang gediend kan zijn (zowel voor sportbeoefenaars als voor de toeschouwers) doet daar niets aan af, zo heeft de Hoge Raad geoordeeld. Sportverenigingen kunnen derhalve geen gebruik maken van de fis-

caal gunstige ANBI-regeling. Omdat sportstichtingen geen leden kennen, hebben sportstichtingen doorgaans meer succes om als ANBI gekwalificeerd te worden.

De nieuwe vrijstelling

Voor sportorganisaties is de nieuwe vrijstelling dus een vooruitgang. Zij hebben nu immers hun 'eigen' algehele vrijstelling in de Successiewet en hoeven geen verwoede pogingen meer te ondernemen om als een ANBI te worden gekwalificeerd. Tot 2009 hadden sportverenigingen en -stichtingen alleen de algemene vrijstellingen uit de Successiewet ter beschikking. Deze vrijstellingen zijn relatief klein: € 2.734,- voor schenkingen en € 1.976,- voor erfenissen. Verkreeg een sportvereniging of -stichting een groter bedrag dan was over het gehele bedrag 41% tot 68% successie- of schenkingsrechten verschuldigd, een en ander afhankelijk van de hoogte van het geërfde of geschonken bedrag.

De wetgever heeft ingezien dat de algemene successie- en schenkingsvrijstellingen ontoereikend kunnen zijn in situaties waarin sportorganisaties gelden proberen te werven voor grote investeringen zoals een nieuw clubhuis of een nieuw sportveld. Indien een particulier een omvangrijke schenking wenst te doen (bijvoorbeeld in de vorm van een lening met jaarlijkse kwijtscheldingen), dan stuit de sportorganisatie vervolgens op de heffing van schenkingsrechten. De wetgever heeft de onwenselijkheid van dit gevolg in combinatie met het maatschappelijke

belang en de functie van sport inmiddels onderkend en daarom besloten vanaf 1 januari 2009 een algehele vrijstelling in de Successiewet op te nemen voor sportorganisaties die erfenissen of schenkingen ontvangen.

Voorwaarden

Om een beroep te kunnen doen op de algehele vrijstelling voor het successie- en schenkingsrecht, dient voldaan te zijn aan vijf voorwaarden. Zo dient de vereniging of de stichting sportbeoefening tot doel te hebben. Tevens dient de sportvereniging of -stichting aangesloten te zijn bij een door de minister van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport aangewezen landelijke sportorganisatie (zoals de landelijke voetbal- en hockeybonden). Opmerkelijk hierbij is dat de minister tot op heden nog geen enkele landelijke sportorganisatie als zodanig heeft aangewezen. Zolang dit nog niet is gebeurd, is het van belang om nog niet over te gaan tot de schenking. De verkrijgende sportvereniging of -stichting dient immers ten tijde van de schenking te voldoen aan alle voorwaarden wil het met succes een beroep doen op de vrijstelling.

Ten derde komen alleen verenigingen en stichtingen in aanmerking voor de vrijstelling indien zij zijn gevestigd in de Europese Unie, de Nederlandse Antillen of Aruba. Verder mag de sportvereniging of -stichting niet onderworpen zijn aan of vrijgesteld zijn van de heffing van vennootschapsbelasting. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat de vrijstelling alleen ziet op amateursportorganisaties. Tot slot is bepaald dat de bedoelde vrijstelling niet geldt als de schenker aan de schenking voorwaarden verbindt die niets te maken hebben met het doel van de sportorganisatie.

Fiscale voordelen schenker

Uit het voorgaande is gebleken dat vanaf 2009 een schenking aan een sportvereniging, mits is voldaan aan bovengemelde

voorwaarden, niet meer belast is met schenkingsrechten. De schenking aan een sportvereniging kan echter óók fiscale voordelen opleveren voor de *schenker*: onder omstandigheden kan de schenking namelijk aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden tussen periodieke schenkingen en 'gewone' (éénmalige) schenkingen.

Periodieke schenkingen

Periodieke schenkingen (in de inkomstenbelasting overigens aangeduid als periodieke giften) aan uitsluitend sportverenigingen kunnen voor de inkomstenbelasting volledig in aftrek worden genomen, mits:

- de verplichting tot schenking wordt vastgelegd in een notariële akte;
- de schenking wordt uitgespreid, zodanig dat de schenker zich verplicht om gedurende een tijdvak van tenminste vijf jaar met een minimum van één uitkering per jaar, een schenking (een geldbedrag of in natura) te verrichten;
- de jaarlijkse uitkeringen een vaste en gelijkmatige waarde hebben;
- er geen tegenprestatie staat tegenover de schenking.

Bovendien dient de ontvangende sportvereniging minimaal 25 leden te tellen en volledige rechtsbevoegdheid te hebben. Een vereniging verkrijgt pas volledige rechtsbevoegdheid als de statuten vervat zijn in een notariële akte. Daarnaast dient de vereniging gevestigd te zijn in een lidstaat van de Europese Unie, de Nederlandse Antillen of Aruba. Tot slot geldt ook hier de eis dat de vereniging niet onder heffing van de vennootschapsbelasting mag vallen of daarvan mag zijn vrijgesteld.

Éénmalige schenkingen

Alleen éénmalige schenkingen aan ANBI's zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Daarbij dient tevens voldaan te worden aan de drempel van

1% van het verzamelinkomen (inkomen van partners worden bij elkaar opgeteld) met een minimum van € 60,-. Deze faciliteit is overigens gemaximeerd tot een bedrag van 10% van het verzamelinkomen. Omdat sportverenigingen niet kwalificeren als ANBI's is de 'gewone' (éénmalige) schenking fiscaal niet aftrekbaar voor de schenker.

Conclusie en aanbevelingen

De wetgever heeft per 1 januari 2009 de vrijstellingen in de Successiewet verruimd: indien sportverenigingen en -stichtingen erfenissen of schenkingen ontvangen zijn zij niet meer gehouden om over deze verkrijgingen successie- en schenkingsrechten te betalen. De sportvereniging en -stichting dient wel aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Eén van de voorwaarden betreft dat de verkrijgende sportvereniging of -stichting aangesloten dient te zijn bij een door de minister aangewezen landelijke sportorganisatie. Tot op heden heeft de minister echter nog geen enkele landelijke sportorganisatie aangewezen. Tot die tijd is het dus niet mogelijk om als sportorganisatie erfenissen of schenkingen te ontvangen zonder dat successie- en schenkingsrechten worden geheven.

Indien een particulier een schenking wenst te doen aan een sportvereniging bestaan er eveneens fiscale voordelen, namelijk aftrekbaarheid voor de inkomstenbelasting. Dit fiscaal gunstige gevolg is alleen van toepassing indien er sprake is van een periodieke schenking. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de fiscale mogelijkheden is het van belang om vooraf notarieel advies in te winnen over de precieze vorm en voorwaarden van de schenking.

mr. F. (Fenna) Maertens
Estate Planning

T +31 (0)30 2121 542

E fenna.maertens@cms-dsb.com